Ն° 9106 — 17 ՅՈՒԼԻՍ 1915 (Ալաֆ. 30 ՅՈՒԼԻՍ) — ՃՈՒՄԱԱ — 17 ԹԷՄՄՈՒԶ 1331 — 31ինճի ՍԷՆԷ

ՍԱՀԻՊԸ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄՈՒԻՏԻՐԻ
ՏԱՎԱ ՎԷԹԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Միւէսսիսի ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Թարիխը թէէսիսի 1877

Պապը Ալի, Սատարէթ գաբուսը գարշըսընտա, Նօ. 49

Նագէրայա այիտ մէվատտ նագըրնտա սաֆիպի իմթիյազա միւրաճաաթ օլընըր: Մագպուլըլար սաֆիպի իմթիյազընը իմզասընը վէ խտարէխանէնին մէօհրը մախսուսընը համիլ օլմալը տըր: Տէրճ օլընմայան էվրագ իատէ օլընմազ: Իլանաթ շէրայիթի միւբէտիյէ իլէ նէշր օլունուր:

20 ՓԱՐԱ

ՓՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՎԷ ՄՈՒԼԻՅԷ

جريدهٔ شرقيه

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ՅԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՎԷ ԶԻՐԱԱԹԻՅԷ

صاحب امتياز آغوب جوهلك
مؤسسى ديكران جوهلك
(تاريخ تأسيسى ١٢٩٣)
باب عالى صدارت قپوسى قارشوسنده نومرو ٤٩

ԱԲՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ ՓԷՇԻՆ (Մէճ. 20)

Սթանպօլ վէ Թաշրա,	սէնէլիյի	130	ղրշ.
» » »	6 այլըղը	70	»
» » »	3 այլըղը	40	»
Մէմալիքի էճնէպիյէ	սէնէլիյի	32	Ֆր.
» »	6 այլըղը	17	»
» »	3 այլըղը	10	»

20 ՓԱՐԱ

ՍՕՆ ՍԱԱԹ

ԱՎՍԹՐԻԱ ՀԱՐՊ ՌԱՓՕՐԸ
29 ՅՈՒԼԻՍ 1915

Շիմալը շարգի սահնէի հարպընտա.— Պուգովինա իլէ Պէսարապիա արասընտաքի հուտուտ խըզէրինտէ Մաճար վէ Խըրուաթ ինֆիյաթ գուվվէթլէրի գուվվէթլի սուրէթտէ թէշքիլ իտիլմիշ պիր Ռուս մէվգիինա գարշը անի պիր հիւճումտէ պուլունուպ պունտան արանըրգա կէլմիշ օլան տիւշմէնի գուճագ գուճագա պիր մուհարէպէյի միւթէագըպ 170 գատար մազգուր վէրիրէք քէնտի սիբէրլէրինտէն չէքիլմիշ տիր: Քամիօնգա—Սթրումիլօվանըն շարգընտա ասքէրիմիզ պիր միքտար իլէրիլէմիշ, 17 զապիթ վէ 300 գատար Ռուս նէֆէրինի էսիր իթմիշ տիր: Սօքալ խազըրնընտա տիւշմէնին թէքրարի խուճ չիտատէթլի հիւճումլէրի բիւսքիւրթիւլմիշ տիր: Պունտան պաշգա մէզքիւր ճէպհէնին գալան գըսմընտա վագըյէթտէ թէպէտտիւլ օլմամըշ տըր:

Ճէնուպը Ղարպի սահնէսինտէ.— Սահիլ ճէպհէսինտէ Իթալեանլարըն խալըճըգ Մոնֆալքօնէ վէ Վէրմէկլիանօ խազըրնտաքի իւզէրինէ թէշէպպիւսլէրի ապէս պրագըլմըշ տըր:

Կօրից սէր քէօբրիւսի մանիթըգասընտա տիւշմէն քէնտի հիւճում մէվգիլէրինը պօշալթմարագ հարպտան էվվէլ իշղալ իթմիշ օլան խաթթա տօղրը չէքիլմիշ: Քարէսի հուտուտը իւզէրինտէ խալըճըգ Թօբ վէ խումարսա մուհարէպէսի օլմուշ տըր: Թիրօլըն ճէնուպու շարգի մանիթըգասընտա Մօնթէ խազըրնտա պիր տիւշմէն թապուրունուն հիւճումինի աճէ վէ Թօֆանա մանիթըգասընտա տախի պիր Իթալեան պէօլիւքինի քէմալէն մահվ իթմիշ»: (Գ)

ՖՐԱՆՍԱՏԱ

Պէրլին, 29.— Շարլ Մօրաս «Աքսիօն Ֆրանսէզ»տէ չէօյլէ տէյօր. «Սոլ թարաֆ ֆըրգասը մաթպուաթընըն ֆէնա պիր մահիյէթ ալըրըղընը իթիրաֆ իթմէզսէ խալան սէօյլէմիշ օլըրըզ: Կիթտիքճէ արթմագտա օլան պիր միլլիյէթպէրվէրլիք հըսսը օլընմագտա տըր: Մօրաս Հէրվէ վէ Քլէմանսօյա հիւճում էտէ օ պունլարը ազ իգթիխպարլը քիմսէլէրի մէյտանը իգթիթիթարա կէչիրմէքլէ մազնուն կէօրիւնմէքտէ պաշգումանտան Մ. Միլլէրանը թահքիր իթմիշ օլմագլա իթհամ իտիյօր: (Ա. Հ. Ի.)

ԱԼԷՄԱՆԻԱ-ԱՄԷՐԻԳԱ

Ալէման հիւքիւմէթի շիմտիլիք Ամէրիգանըն նօթասընա ճէվապ վէրմէյէճէք վէ տէնիզ ալթը մուհարէպէսինէ քէմալը ֆաալիյէթլէ տէվամ իտէճէք տիր: Յուլիս 25է գատար Ալէման տէնիզ ալթըլարը հարպ մանթըգասընտա 229 Ինկ. սէֆինէսի վէ 30 սաիր տիւշմէն սէֆինէսի վէ 6 գատար տա տիւշմէն կէմիսի գարգ խըլմէքլէ հանլըղըլա պիթարաֆ տէվլէթլէր սէֆինէսինի պաթըրմըշլար տըր: (Ա. Հ. Ի.)

ՎԱՐՇՕՎԱ ԱՀՎԱԼԻ

Բէթէրսպուրկտան «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ա պիլտիրիլիյօր. «Ասքէրի մէհաֆիլինին գանաաթընա կէօրէ, Վարշօվանըն մուգավէմէթը հազըրնտաքի միւպարէզէ տահա իքի հաֆթա տավամ էտէճէք տիր: Տիկէր թարաֆտան Վիլնօ, Պուկ վէ Լուպլին—Խօլմ խաթթը արասընտա բէք խազըրնտա ճիտտի հարպլէր ճէրէյան իտիյօր»: (Ա. Հ. Ի.)

— Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ մաթպուաթը խաղըր.— «Ռուս պաշգըմանտանըն գուվվէթի սայէսի Շարգի Բրուսյա վիլայէթինա մուտտէքիլ պիր մէսաֆէտէ թօր խալմըշ տըր: Պու գուվվէթ Ռուսյանըն տախիլտէ օլան միւնագալաթը թէէմին խալմէտիւքճէ սիւրէճէք պիր մուգավէմէթտէ պուլունմագտա տըր: (Ա. Հ. Ի.)

— «Պէրլինէր Թակէպլաթ»տան. «24-26 յուլիստէ Մօսքովատա հէյէճանլը պիր ղըլըղըլըղըլէր տայլէր թէտապիրլէր տիւշիւնմէքտէ իտիլէ խըմիյալար ճէմիյէթինին գօնկրէսի ապտ օլընաճագ տըր: Պէլէտիյէ մէճլիսլէրի բարա պուլունմասընտան վէ հիւքիւմէթէ նէլէ ալընան թէտապիրլէրտէն տօլայը բէք պէօյիւք միւշքիլաթա մաարուզ գալմագտա տըր: (Ա. Հ. Ի.)

Ժընէվտէն «Պէրլինէր Թակէպլաթ»ա պիլտիրիլիյօր Բարիզտէն պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Բէթէրսպուրկ միւհիմմաթ ֆապրիգալարընտա վախիմ կրէվլէր թէքրար խալմըշ օլուպ, պու ֆապրիգալարտան պազըլարընտա ամէլէ հարբ հարըշ էտիլմիշ տիր: (Ա. Հ. Ի.)

Ֆրանսըզ կազէթալարը Վարշօվանըն տիւշմէսինէ օլմըշ պիթմիշ պիր իշ նազարըյլա պագըյօրլար: (Ա. Հ. Ի.)

ՀԱՐՊՏԱՆ ԷՎՎԷԼՔԻ
ՍԻՅԱՍԷԹԸ ՊԷՅՆԷԼՄԻԼԷԼ

Պէրլին, 29.— Ակմանս Վոլֆտան.— Պրիւքսէլտէ պուլունտուղը պիր ազ էօթէտէ մուհաֆազալըն հազըրտըրտըղ Պէլճիգա սէֆիրլէրինին րապօրթլարը Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ բիճալըրըն թահրիքաթընը թէնվիր իթմէքտէ օլուպ, պու սօնրաքիլէր քէնտի կազէթալարընա կիւվէնէրէք ուզունմիւտտէթտէն պէրուիլիւֆ եալ... սայէրի իլէրի կէթիրմէք իչին ուսուլէն հէր չէյի խազըրլար տըր: Լաքին այնը զէմանտա Պէլճիգա սէֆիրլէրինին պու րապօրթլարը Ալէման հիւքիւմէթինին սուլհճուլանէ վէ միւսալէմէթբէրվէր բօլիթիգասընա վէ Ալէման միլլէթինին սուլհա օլան տէրին մուհապպէթինէ չահիտ տիրլէր: Պու ճիւմլէտէն օլարագ, Պէրլին Պէլճիգա սէֆիրի Պարօն Կրէյնտէի 1905 Փէտր. 18տէ Պէլճիգա խարիճիյէ նազըրը Պարօն Ֆավէրօյա կէօնտէրտիկի րապօրթտա տէյօր. «Ալէմանյանըն Ինկիլթէրրայա գարշը պիր ֆիքրը թէճավիւզի պէսլէմէտիկինի Ինկիլիզ էհալիսինէ պիլտիրէրէք Պօնթ Պիւլով սօուղ գանլըլըղըն մալիք օլմայան պիր չէյ սէօյլէմէտի: Ալէմանյանըն պիր իթթիլաֆտան գազանմաճաղը պիր չէյի եօգ իտի, տահա զիյատէսի օ հարպա հազըր տէյիլ իտի: Ալէմանյանըն պահրիյէճէ թէրագգըսընա բաղմէն, քէնտի գուվվէթի պահրիյէսի Ինկիլթէրրանընքինտէն աշաղը օլուպ, պու իսէ պիր հարպը թահրիք իչին տավէթ էտէճէք պիր օլաճագ իտի: Ալէման ֆիլօսը սըրֆ թէտաֆիի պիր հալ իչին վիւճուտա կէթիրիլմիշ տիր»: Սէֆիրը մուսահիպէ տահա օ վագթ պէթէսիւր խալմըշ տըր քի, Ինկիլթէրրանըն էհէմմիյէթլի մագսատը Ալէմանյայը խըմէք տիր:

1905 Հազ. 30տա Պարօն Կրէյնտի խաղըր իտի. «Ինկիլթէրրատա մաթպուաթըն թարզը միւպարէզէսի կէօսթէրիյօր քի, Ռուսյա իլէ պիր մուգարէնէթ արզուսը սաքինանէ մագսատտա իլէ տէյիլ, եա իլլա օնը Ալէմանյայա գարշը սէվգ խուսումէթ մագսատըյլէ տիր»: Նիհայէթ Պարօն Կրէյնտինին 1905 Սէպտ. 23տէքի րապօրթօսընտաքի չու ֆըգրա տա ճալիպը տիգգաթ տըր քի, պու «Ալէման պարլըրըղը»նա գարշը «միւտաֆիի մէսլէքէթ» կիպի Տէօրթլէր Իթթիլաֆը տէվլէթլէրինի թէշքիլ իտէն պատիշահլարը պիրէր թօգալ կիպի տիր: Պարօն Կրէյնտի տէյօր. «Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա արասընտաքի Իթթիլաֆ հէնուզ միւհաքէմ տէյիլ տիր: Մամաֆիհ հայրը ֆիքրէ իյըսը խըլմըշ տիր: Պու հէր իքի գավմէ իթագըր օլընմըշ տըր: Ֆիքրան պու Ալէմանյա գարշը խուսումէթը միւշթէրէք իճապ էտէրէք գազըլմըշ տիր: Հաթթա Ռուսյա պիլէ Ալէմանյատան նէֆրէթ իտիյօր, զիրա Ալէմանյա էօյլէ մէմլէքէթ տիր քի, օնըն հիւքիւմէթ մէմլէքէթի քէնտի պարլարլըղ տըռու պէրէ քիւչիւլթիւլիւր»: (Գ.)

ՍՕՖԻԱ ՍՈՒՅԸ ԳԱՍՏ
ԷՖԱԻԼԼԷՐԻՆԻՆ ԻՏԱՄԸ

Սօֆիա սուլը գաստընտան տօլայը էվվէլքի կիւն Սօֆիա ումումի հափսիհանէսի ավլուսընտա սալպէն իտամ օլընան Վիքէնթինին սուրէթը իտամընա տայիր «Գամբանա» չու թաֆսիլաթը վէրիյօր. «Սաապահ սահն սաաթ 4 պուչուգտա իտամ սահնէսինտէ պուլունմագ իչին պիլէթ ալմըշ օլանլարտա ժէնէրալ Պօյաճիէֆ, Սօֆիա բօլիս միւտիրի, միւլքի վէ ասքէրի միւտտէի ումումիլէրի, ավէքէր մէմուրինը բէսմիյէ հազըրտան ավլուսընը տօլտուրմըշ տըր: Սաաթ 6տա մահքումիլէր մէվգուֆ պուլունտուգլարը հիւճրէլէրտէն չըգարըլարագ բարագըն պուլունտուղը տահայա կէթիրիլտի: պունլարտան մահքումիյէթլէրին բրանսիլա զէնճիրլէրի ալընարագ էլլէրի պաղլանտը վէ բարագ ալթընա քուճանիյի իճրայա պաշլատը: Ալինի միւթէագըպ էօնտէ բարագ օլտուղը հալտէ Վիքէնթի վէ Իւթչօ իլքի քէր ժանտարմանըն մուհաֆազասը ալթընտա վէ արգալարընտա իքի միւտտէի ումումի օլարագ տար ադաճըն էօնիւնէ կէթիրիլտի. պիւթիւն պու ֆաճի մէնզարէլէրէ, հազըրունըն հէյէճանլարընա բաղմէն Վիքէնթի գաչթ ճէսուր, չէն վէ նաթթա միւթէպէսսիմ կէօրիւնիյօրտու: Գարշըսընտաքի գալաբալըղը բէք ազ կէօրմիւշ օլմալը քի, հաղզարա գարշը «բէք ազ կէլմիշսինիզ, իտամ ալէնի օլմայաճագ մը իտի. հաչասը'ն Պուլկարիստան, գա'հր օլսուն մէզալիմ» տէյու պաղըրտը: Վիքէնթի սաղ վէ Իւթչօ սոլ թարաֆտաքի տար ադաճլարընա կէթիրիլէրէք հիւքմը իտամ պիր նիւպաշըր թարաֆընտան օգունտուղտան սօնրա միւտտէի ումումի սէօզ ալարագ սօնրա օլմայաճաղընը սօրտը: Վիքէնթի թէքրար «Ճաշասըն Պուլկարիստան, գա'հր օլսուն մէզալիմ» սէօզլէրինի պաղըրտըղտան սօնրա խալգա խիտապէն նութգ իրատ էտէճէք օլտու իսէ տէ, միւտտէի ումումի Վիքէնթինին պու թէշէպպիւսիւնի մէն էտէրէք եա սիւքութ էտմէսինի, եա իլչին տինի պիր մէրասիմ իճրայա վէրմէ օլէճէքինի սօրտը: Իւթչօ «պէն մուամ կիպի սօղուգ տէյիլիմ, ֆագաթ հիւքմ ու գարար բէք աղըր տըր» ճէվապընը վէրտի: Սօնրա Իւթչօնըն կէօզլէրի պէսլէնարագ տար ադաճընա չէքիլտի: Պու սըրատա «այըրնըղը կէօրմէք իչին պանա պիր ազ սահհա միւսաատէ խալընըզ» տէյու խայքըրմաղա պաշլամըշ իտի: Վիքէնթինին ֆէվգէլատէ գօրգունչ օլարագ թիթրէմէքտէ պուլունտուղը կէօրիւլիյօրտու: Իտամ էսնասընտա 400տէն զիյատէ սէյիրճի պուլունույօրտու: Մահքումիյէթինին ճէսէտլէրի սաաթ 10տա տար ադաճընտան ինտիրիլտի. վէ մէվթլէրի տօղրու թօբրագ թարաֆընտան թէսլիմ խալընտըղտան սօնրա թանզիֆաթ արապասընտա մէզարլըղա պիր չուգուրա աթըլտը»: (Թ)

ՏՈՒՄԱՆԸՆ ԶԷՄԱՆԸ ՔԻՒՇԱՏԸ

Ռուս Տումա մէճլիսինին քիւշատընտա տայիր Զարըն էմրնամէսինէ կէօրէ, մէճլիս 3 կիւն սօնրա հանի ավլուսընտա ագըլաճագ տըր: Օղուս. 2 պաղար էրթէսի կիւնիւ աչըլաճագ տըր: (Ս)

ԵՈՒՆԱՆ' ՊԻԹԱՐԱՖ

Պուլկարիանըն Թալէպ իթթիֆագ Բէրլէրտէ Թարիխի պիր հազգա մալիք պուլունտուղընը նազարը տըգգաթա ալան Եունան' Պուլկարիա' Սըրպիայա թէվրրագ իթթիֆագի թազալիւրտէ, այնը զէմանտա քէնտիսինէ տէ թէճավիւզ օլմամասը իչին պիթարաֆլըղընը մուհաֆազա խալաճագ տըր: (Ս.)

ՍԸՐՊԼԱՐԸՆ ՄԻԹԻՆԿԼԷՐԻ

Սըրպիա' կէօյա Մակէտոնիայը Պուլկարիանըն խաթիլասընտան գուրթարմագ խէյալըյլա օրասընը Պուլկարլարտան պօշալթմազ մէմլէքէթի պօղտուրմաղ իսթէյէրէք միթինկլէր տըր: Հալպուքի Պուլկար եազըսը թօբրաղը Մակէտոնիա մէսէլէսինտէ Պուլկարիայը տօղրու ալար հանկի մէմլէքէթ պուլունուրսա, օ մէմլէքէթ Պուլկարիանըն էն իյի տօստու ալարագ կէօրիւլէճէք տիր: (Ս.)

ԺԷՆԷՐԱԼ ՍԱՎՕՖ ՆԷ' ՏԷՅՕՐ

Պուլկարիանըն մաարուֆ ժէնէրալլարընտան Սավօֆ' տէվլէթը հազըրըէյէ տայիր Պուլկար նազըրլարընտան պիրինէ կէօրիւշտիւքտէ, Ռուս օրտուսունուն արթըգ թէմամիյլա մաղլուպ ալթըլէճէքինի վէ պինաէն ալէյհ Պուլկարիանըն Ռուսիա իլէ իթթիֆագ էտէճէքինի սէօյլէմիշ տիր: (Ս.)

ԹԻՒՐՔ-ՊՈՒԼԿԱՐ ՏՕՍԹԼԸՂԸ

Թիւրքիա իլէ Պուլկարիա արասընտաքի տօսթլըղըն տէվամ իթմէսի Պուլկար մէնաֆիինտէ մէսէլէտէն իլէ թէլագգի օլընըյօր: Պուլկար կազէթալարը' Թիւրքիանըն Պուլկարիա իչին չիւլլի ֆաիտէլէր թէմին էտէճէքինի հազըրլայօրլար: (Ս.)

ՍԸՐՊ ՕՐՏՈՒՍԸ

Սօֆիաճա ալընան մալիւմաթա կէօրէ, Սըրպ ասքէրինին պէօյիւք պիր զորլուգ պէլասը օլտուղը տըր: Սըրպիանըն պու թարզը հարաքէթինտէ Ռուսլար մէնֆաաթթար օլմամըշլարտըր. մամաֆիհ Սըրպիստան պուլընան Ռուս գազամէնէր Սըրպ օրտուսունուն արթըգ մուգավէմէթ իթմէյէճէք հալտէ օլտուղընը մուսավիր ֆիքրինտէ տիրլէր: (Ս.)

ՌՈՒՍԻԱՆԸՆ ԹԷՇՎԻԳԱԹԸ

Պիր վագթտան պէրու Սըրպ օրտուսընըն Ավսթրիայա գարշը իճրա հարէքէթտան սաղըտըղընը կէօրէնին Ռուսիա' պու թարզը հարաքէթէ իչինտէ ըսրար իտէրէք Սըրպլարը Ավուսթրիա ալէյհինէ հարաքէթէ թէշվիգ իտիյօր Սըրպիստանըն սէֆիրի բրէնս Թրուպէցգօյա հէնիւզ Թալիմաթ կէօնտէրմիշ տիր: (Ս.)

ՌՈՒՄԱՆԻԱՅԸ ԹԷՕՄԻՒՐ ԻԽՐԱՃԸ

Ռումանիանըն Ալէմանիատան սաթըն ալտըղը մաքինէլէրին քէօմիւրլէրինտէն պիրինճի գըսմը օլան 200 վակօն քէօմիւրիւն Պուքրէշէ սէվք օլունտուղընը Սոֆիա կազէթալարը խապէր վէրիյօրլար: (Ի)

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ. ՎԷ ԱՐՆԱՎՈՒՏԼԸՔ

Սօֆիա կազէթալարը սէօյլօրլար քի Պուլկարիանըն Տրանսթաքի գօնսօլօսը Բավլօֆ' խաստա պաչա Նէզամի ինտէ թէճավիւզ ... պուլունարագ, Արնավուտլուգ հարպիանէլէրինտէ մէվգուֆ պուլունան Պուլկարլարըն սէրպէսթ պըրագըլմասընը թալէպ իթմիշ տիր: (Ի)

ԻՍԹԷՆՏԷՐԻՑԷՏԷ
ՆԻՒՆԱՆ ՎԱՊՕՐԸՆԱ ԹԷԱՐՐՈՒԶ

«Ասթրարի» կազէթասընըն Յուլիս 7 թարիխլի նուսխասընտէն.— «Լէյնի» նամ Եունան վափօրը Ինկիլիզ գըլավուզլարընըն նէզարէթի ալթընտա Իսքէնտէրիյէ լիմանընտան չըգարըքէն, Ինկիլիզ պաթարեալարը թարաֆընտան պօմպարտըման խալընմըշ տըր: Վափօր տէրհալ էմրէ ինթիզարէն տուրմուշ վէ ֆագաթ պիր միւտտէթ սօնրա միւթրալիէօզ աթէշինէ տէ թութուլմուշ տըր: Ինկիլիզ գըլավուզը տէրհալ սաղլամ վէ օ սըրատա լիմանա պիր Ինկիլիզ նազալիէ կէմիսինին տահա պուլունտուղը մէտճէ իլէ ուղըրճընա Եունան վափօրը գուրթուլմուշ տըր: (Ի)

ՌՈՒՄԱՆԻԱՆԸՆ
ՄՈՒԹԷԼԷՏՏԻԹ ՊՕԼԻԹԻԳԱՍԸ

Պու կիւնքի «Օստ. Լոյտ»տան.— Ռումէնի բօլիթիգասը մահթէթէսիվ ուզուն միւտտէթ սօզագ նիսմայէչլէրինին թէէսիրինէ մաարուզ գալմըշ օլուպ, Ռումէն բիճալը հիւքիւմէթի միւշքիլ վէ պիր սիաստ թարզըլա ճէլպ իթմիշ օլտուղը կիպի պու կիւն սախի միւշքիլ վէ նազիք պիր վազիյէթտէ պուլունմագտա տըր: Պէօյլէ պիր վազիյէթտէ պուլունմաղըն սէպէպի քէնտի թէպէպլէրինէ սէօզ վէրմէսինէ պաքմայարագ թէսպիթ էտիլէն ... մէվգիի վէ քէնտի մէնֆաաթի տահա հէր իքի թարաֆա օյնամագ ճէսարէթտէ պուլունմագտա տըր: Պու հալ տէվամ իթտիքճէ Ռումէն բօլիթիգասընըն թէրէտտիւտ վէ իքի ճէպհէլի օյունլարընըն աքսիմիլէ օլաճագըն մուգավիմ պիր թէշէպպիւս տահա խազըրլանմագ իսթէնէն քէնտի հուտուտ վէ մէնֆաաթլէրինի թէմին էտէճէք տէրէճէ կիւճլիւ օլմայաճագ տըր: Պու հալ իսէ Ռումանիայը նազար իթիպարա ալընմագ իչին պէօյլէ պիր մէվգիտէ պըրագըր: Ռումանիանըն թապիի մէնֆաաթլէրի իսէ, Ալէման վէ Ավսթրիա թարաֆընտա ճէրէյան էտէն վագայիի միւհիմմէի ճէսուրանէ վէ աչըգ պիր սուրէթտէ տէսթէքլէմէյի, վէ պու սուրէթլէ քէնտի մէնֆաաթլէրինէ նայիլ օլմաղը իգթիզա իթտիրմէքտէ տիր: Ալէմանյա վէ Ավսթրիա-Մաճարիսթանը Ռումանիանըն մըլի վէ թէսիսինի թէմին իթմէքլէ, Ռումանիանըն էն պէօյիւք մէնֆաաթըլէ էօյլէ թէթեէր իթմէք իսթէյէճէքլէրի սէօյլէնէպիլիր:

Շու հալտէ օնլար իքի քիւրսի արասընտա օթուրմագտան վէ տայըմա թէսլիմիյէթէ պիր մէվգիտէ կէօրիւլմէքտէն իսէ, Ռումանիա թարաֆընտան Թէսսալիյէ Թալէպինէ չալըշմագտան սարֆը նազար իթմէլի տիրլէր: Ռումանիա պու տայրը տօսթանէ վագիյէթի իչին Թէսսալիյէ Թալէպինէ քէօօրտինա Բէրլինէ պիր մէզմունու սէօզ հաղգ նամէ օլարագ ... օ զէման մէսէլէ քիւչիւք վէ ճէսուր պիր հէլլի հարպէ վարացըլ կէլէճէքտիր. Հալպու Ռումանիա հէմէն տախիլ օլմագ ամաճըյլա օ վագթ պու թէմամլէր սէպէպիյլէ պու Ռումանիա' միւլթէֆիգ մէվգիի նէզէտինտէ Ալէմանյայը մէմնուն իթմէք օլմայաճագ օլուրսա, Սըրպիա Ռուսիա իլէ պըլէ Ավսթրիա-Մաճար միւթէֆիգլէրինտէն տահա ֆազլա պիր Թէէսիր սահիպի օլմայաճագ տըր: Բէք ալէնի օլարագ սէօյլէմէլի տիր քի, Ռումանիա պու տէֆա Թուրքիայա ալէյհինտէ հարպա տալմաղա ճէսարէթ իթմէյէճէք տիր: Ավսթրիա-Մաճար գրալըյէթի ճէնուպի շարգի հուտուտընտա հա' Ռուսիայա սաթըլմըշ վէ հա' պիղամ Ռուսիայը տօղրու խալընմըշ, քէնտիսի իչին հիչ ֆայտա եօգ տըր: Ալէման բիճալը հիւքիւմէթի իսէ Ռումանիանըն պէօյլէ գարա պիր նամըքէրլիքինէ գարշը գաթիյէն խայըրխահ լըղ միւսաատէքյարլըղտա պուլունմայաճագ տըր:

Պուլկարիա ուզուն միւտտէթ գապուլ իթմէքլի վագըյէթ հազըրլամագտա իտի: Մամաֆիհ մէրքէզի հիւքիւմէթլէր պու մէմլէքէթ իլէ հիչ պիր թազյիգ պուլունմայարագ Ռումանիա սըրպ Պուլկարիա միւնասէպէթլէրինին մէնաֆիի հանկի թարաֆա միւտէճէք իսէ օլուր:

դըմը Էյլէճէք Թէսալիք Իթթիֆագ Պուլկարիա իչին պէօյլէ պիր թէսլիմիյէթ թէհլիքէսինտէն մահվ օլմագ չայի պիր վագը օլաճաղը մէյտանա չըգմըշ տըր: Շիմտի արթըգ Պուլկարիանըն' Թիւրքիա վէ Պուլկարիա արասընտաքի միւնասէպէթլէրի թէքրար սըգը պիր տօսթլուգ թէսիս իթմէքլէ, Պուլկարիանըն Ալէման վէ Ավսթրիա պըրաքըլմասը կէօրիւլմէքտէ տիր: Պու պէօյլէ տէրին մէնֆաաթլէրլէ ալագատար պիր մէսէլէ օլտուղը իչին «կէօրմէք իսթէմէյէճէքլէրի ճէհալէթ Հագգ քէօր խալըր»:

ՀԱՐՊՏԱՆ ԷՎՎԷԼՔԻ
ՊԷՅՆԷԼՄԻԼԷԼ ՍԻՅԱՍԷԹ

«Նօր Տէօյչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ» Պրիւքսէլտէ պուլունըպ պիլտիրտիյի Պէլճիգանըն Լօնտրա, Բարիզ վէ Պէրլին սէֆիրլէրի արասընտա 1905տէն 1914է գատար օլան վէ հարպտան էվվէլքի սիյասէթը պէյնէլմիլէլ խուսուսընտա էհէմմիյէթի հայիզ պուլունան տօգիւմանլարը նէշրէ տէվամ իտիյօր: Պու տօգիւմանլարտան աքսէրիսի Ինկիլթէրրանըն ճիւչսավ վէ Ալէմանյայա գարշը սէվգ իթթիքի Ինկիլթէրրանըն բօլիթիգասը էվրօբատա տէվլէթ իսթիլաֆլար իլէրի կէթիրիյօր քի, պու հարպը հազըրըն զուհուրընա վէսիլէ օլտու: Ինկիլիզ Իթթիլաֆընըն գայէթլէրի Ինկիլթէրրանըն խարիճի վէ գրալ 7նճի Էտուարտըն տա պայրագտարլըղըյլա Ալէմանյայը մուհիթիտէ հալտէ պըրագմա իտի. մէզքիւր րապօրլար պունը միւթէմատիյէն անլաթըրլար: Պէլճիգա նազըրլարը վէ Պէլճիգա սիյասիյունը պէօյլէ պիր ֆիքրա ուզուն միւտտէթտէն պէրու անլամըշ խալմըշ քի, Ինկիլիզ Իթթիֆագընըն պու հէյէթ սուլհը ումումի Ինկիլիզ Իթթիֆագընըն թէմայիւլաթը, վէ Ինկիլթէրրանըն գըզգանճլըղը Ալէմանյատա Թէճարէթ, սէնայիին ինքիշաֆ վէ թէրագգըսընտան տօլայը թէհտիտ օլունմագտա օլուպ, Ինկիլթէրրա սիյասիյունըն թէճարէթինի ինհիսար իթմէք վէ տէնիզլէրէ հաքիմ մութլագ օլմագ իսթէյօր իտի վէ պունըն իչին Ինկիլիզ կազէթալարընըն թահրիքճիյանէ մանեվրալար իճրա էտմէսի խըլըյօր իտի, պունա Ֆրանսանըն Մարօգ սիյասէթինին սուրէթլէ իլավէ օլունմալը քի, Ֆրանսա' Ինկիլթէրրա իլէ ազա իթթիֆագ սօվթանէ վէ Ֆրանսըզ չօվինիզմին Թէհլիքէլի բօլարրա Ինկիլթէրրայա կիւվէնէրէք անճագ Թէհլիքէլի իլէրի խալըյօր իտի: Պունտա մուգատտէմ մէզքիւր Պէլճիգա բաքօրլարը Ալէմանյա իմբէրաթօրընըն թէմայիւլաթը սուլհճույանէսի Ալէման սիյասէթինին վէ ճէզա Ֆրանսըզ—Ինկիլիզ Թահրիքլէրինէ գարշը Ալէմանյանըն քէօսթէրտիքի ուլուվվը ճէնանը թագտիր իլէ պահս էտիյօրլար: Մէզքիւր կազէթա' պիլխասսա հարպյան Ֆրանսըզ սիյասէթինի սուլհ ճէնանը թագտիր իլէ պահս էտիյօրլար իտի: Պէլճիգանըն Բարիզ սէֆիրի Պարօն Կիյօմըն 1914 Յունվար 16 թարիխլի րաքօրտէն գէօրէ հիւքիւմէթինէ կէօնտէրտիկի պիր րաբօրտը տա նէչէ խայրէթ: Պարօն' սէֆիր տէյօր քի, «Ինհա իտիլմէքտէ օլան մէսէլէնին կէօրիւնտիւքճէ միլլիյէթպէրվէրանէ վէ միւֆրիթանէ սիյասէթի Մ. Բուանքարէ, Տէլքասէ, Միլլէրան վէ ահպապընըն իլճա իթթիքլէրի սիյասէթ պէօյլէ քէսիք ֆիքիր իթմէք իթմիշ, պու սիյասէթ Էվրօբա վէ Պէլճիգա իչին պիր թէհլիքէ տիր»:

*** Ակմանս Վօլֆտան.— «Նօր Տէօյչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ»ըն իլավէ

օրարգ նէյր թիթիկի վէ Բուս իմ-թիլալը, Բուս—Յարօն հարպը, Ինկիլիզ—Ճարն թիթիքարը, 1904աէ Ինկիլիթերրա իլէ սամիմի թիլաքին ազարը իւզերինէ Տէլզաէ թարաքինտան աչրլան Թալիճուանդ-բօլիթիգա մէսայիլինէն պահիս օյան Պէլճիգա սէֆիրլէրինին բաբօրլարընտան չու սաթբրլարը նազլ իսէրիզ։

«Քեար. 7այ Պէճիրանդն Լօնտրա սէֆիրի Գոնթ ար Լալէնկ սէյօր ֆի, «Ինկիլիթերրանդ՝ Ալէմանիայա զարչը օյան խուսուսմէթի՝ զրզահնճլրընտան իլէրի կէլիյօր, վէ Ինկիլիզ մախպուսթընդն թահրիգլանթը Ինկիլիզ էհալիսինի էօյլէ չօվէն ֆիքրլէրէմալի իթմիշ օր քի «պունդրա Ալէմանիանդն ֆիլօսոֆը արթըրմադա զաթիէն հազզը օրամայճադարլ։» Պիր գաչ կիւն սօնրա Պէլճիգանդն Պէրլին սէֆիրի Պարոն Կրէյնան պուխուսուսը տահա էյի իյգամ իսիյօր վէ Ալէման ֆիլօսոֆնդն սըրֆիէ-տաֆիի մահիյէթինի հայվի օրտուդընը վէ Ինկիլիթերրատա Ալէմանիայա զարչը հրտա իսիլէն խուսուսմէթ սէպպը հագիգի Ալէման սէնայի վէ թիճարէթինին ֆէվզէլատ ինքրչաֆը օրտուզընը վէ Ինկիլիթերրանդն ֆիրտանա իմիլաֆ ազընտան ասըլ մագսէտի Ալէմանիայա զարչը սէրպէսթ պուլընմագ օրտուզընը սէօյլէյօր։ Ապրիլ վէ մայիսաէ իմբէրաթօր Կիյհօմնդն Թանճէրէ սէյտանթընտան վէ Ինկիլիթերրատա պիր թուֆանը ինֆիալ հասլը իսէն Մ. Տէլզասէնին սիւզմէսինէն սօնրա, մուխթէլիֆ Պէլճիգա սէֆիրլէրինին բաբօրթօլարը Մարօգ մէսաիլինէ Ալէման սիյասէթինի թէմամէն թաղտիր իսիյօրլար։ Պէլճիգանդն Բարիզ սէֆիրի Մ. Լըկէթ՝ զրալ խուսուսընդն Տէլզասէնին սիւզմէսինէն սօնրա Բարիզ իմիկի սէյտահանթը նիմայիչգեարանէ մահիյէթինէն պահալա Ինկիլիթերրանդն Ֆրանսա իմիլաֆ ազընտան ասըլ մագսէտի Ալէմանիայա զարչը սէրպէսթ պուլընմագ օրտուզընը սէօյլէյօր։ Ապրիլ վէ մայիսաէ իմբէրաթօր Կիյհօմնդն Թանճէրէ սէյտանթընտան վէ Ինկիլիթերրատա պիր թուֆանը ինֆիալ հասլը իսէն Մ. Տէլզասէնին սիւզմէսինէն սօնրա, մուխթէլիֆ Պէլճիգա սէֆիրլէրինին բաբօրթօլարը Մարօգ մէսաիլինէ Ալէման սիյասէթինի թէմամէն թաղտիր իսիյօրլար։ Պէլճիգանդն Բարիզ սէֆիրի Մ. Լըկէթ՝ զրալ խուսուսընդն Տէլզասէնին սիւզմէսինէն սօնրա Բարիզ իմիկի սէյտահանթը նիմայիչգեարանէ մահիյէթինէն պահալա Ինկիլիթերրանդն Ֆրանսա զարչը սիյասէթ պուլընմագ սէօյլէյօր։ Պէլճիգանդն Լօնտրա սէֆիրի Գոնթ ար Լալէնկ սէյօր ֆի, «Ինկիլիթերրանդն Ալէմանիայա զարչը օյան խուսուսմէթի՝ զրզահնճլրընտան իլէրի կէլիյօր, վէ Ինկիլիզ մախպուսթընդն թահրիգլանթը Ինկիլիզ էհալիսինի էօյլէ չօվէն ֆիքրլէրէմալի իթմիշ օր քի «պունդրա Ալէմանիանդն ֆիլօսոֆը արթըրմադա զաթիէն հազզը օրամայճադարլ։» Պիր գաչ կիւն սօնրա Պէլճիգանդն Պէրլին սէֆիրի Պարոն Կրէյնան պուխուսուսը տահա էյի իյգամ իսիյօր վէ Ալէման ֆիլօսոֆնդն սըրֆիէ-տաֆիի մահիյէթինի հայվի օրտուզընը վէ Ինկիլիթերրատա Ալէմանիայա զարչը հրտա իսիլէն խուսուսմէթ սէպպը հագիգի Ալէման սէնայի վէ թիճարէթինին ֆէվզէլատ ինքրչաֆը օրտուզընը վէ Ինկիլիթերրանդն ֆիրտանա իմիլաֆ ազընտան ասըլ մագսէտի Ալէմանիայա զարչը սէրպէսթ պուլընմագ օրտուզընը սէօյլէյօր։ Ապրիլ վէ մայիսաէ իմբէրաթօր Կիյհօմնդն Թանճէրէ սէյտանթընտան վէ Ինկիլիթերրատա պիր թուֆանը ինֆիալ հասլը իսէն Մ. Տէլզասէնին սիւզմէսինէն սօնրա, մուխթէլիֆ Պէլճիգա սէֆիրլէրինին բաբօրթօլարը Մարօգ մէսաիլինէ Ալէման սիյասէթինի թէմամէն թաղտիր իսիյօրլար։ Պէլճիգանդն Բարիզ սէֆիրի Մ. Լըկէթ՝ զրալ խուսուսընդն Տէլզասէնին սիւզմէսինէն սօնրա Բարիզ իմիկի սէյտահանթը նիմայիչգեարանէ մահիյէթինէն պահալա Ինկիլիթերրանդն Ֆրանսա զարչը սիյասէ